

„Keď budú ohnivé býky jazdiť na kolesách a obloha
bude plná železných vtákov,
keď sa Tibetania rozprchnú po celom svete ako
mravce, prídu moje učenia do krajiny bieleho muža.“

(Guru Rinpoče, 8. stol. n. l.)

Po rokoch meditácie Buddha pochopil, že myseľ je vo svojej prirodzenosti otvorená ako priestor a plná radosti. Prežil, že myseľ nie je vecou – nemá farbu, chuť, vôňu, formu ani hmotnosť – no zároveň sa v nej všetko objavuje – vnútorné myšlienky a pocity, aj situácie a svety. Tento pohľad môžeme odmietnuť ako príliš abstraktný, alebo si môžeme povedať, že

sa vyplatí ho preveriť vo vlastnom živote. V prvom prípade naše ťažkosti zostanú skutočné, v druhom prípade začíname všetko vnímať čoraz menej osobne. Pocit oddelenosti medzi nami a svetom postupne stráca na význame. Hnev, závišť, pýcha a iné rušivé pocity nás prestávajú „ťahat’ za nos“ a myseľ začne prejavovať svoje prirodzené vlastnosti:

neohrozenosť, radosť a aktívny súcit. Všetky situácie získavajú význam a my môžeme efektívne a uvoľnene konať pre úžitok všetkých. A nakoniec, v okamihu smrti, namiesto toho, aby nás jednoducho odviezli na cintorín, vidíme, že to, čo sa pred časom z priestoru objavilo, sa teraz do neho vracia – do vedomého priestoru, ktorým sme.

„Skutočná prirodzenosť mysle

je mimo myšlienok,

spochiň preto v stave bez konceptov.

Keď to dokážeš, dosiahneš oslobodenie.“

(Saraha, 8. stor. n. l.)

B

Buddhizmus je tradícia stará viac než dva a pol tisíc rokov. Jeho podstatou sú učenia princa Siddhártu Gótamu, ktorý sa neskôr stal známym ako Buddha Šákjamuni. Od iných svetových náboženstiev sa líši tým, že predstavuje ucelený systém založený na skúsenosti a nikdy sa neopiera o vieru alebo dogmy. Cieľom buddhistickej praxe je dosiahnuť plný rozvoj a úplnú slobodu mysle – osvietenie. Tento stav je skúsenosťou, ktorú môže rozpoznať každý, a preto sa buddhizmus niekedy nazýva tiež reliógiou skúsenosti.

„Neverte žiadnym tradíciám len preto, že boli v mnohých krajinách považované za platné. Neverte niečomu len preto, že to mnoho ľudí už oddávna opakuje. Neprijímajte nič len preto, že to povedal niekto iný, že to svojou autoritou podopiera nejaký mudrc alebo kňaz, alebo preto, že to je napísané v nejakom svätom texte. Neverte v niečo len preto, že to znie pravdepodobne. Neverte vo vízie alebo predstavy, ktoré považujete za zoslané od boha. Dôverujte tomu, čo ste za pravdivé uznali po dlhom preverovaní a tomu, čo prináša úžitok vám aj druhým.“ (Buddha Šákjamuni)

„Hlavným cieľom buddhistických metód je
prinášať úžitok druhým aj sebe samému.

A pokiaľ pracujeme pre dobro druhých, s
určitosťou tak obohatíme aj seba.“

(16. Karmapa)

Karmapa je hlavným predstaviteľom školy Karma Kagjü. Lína Karmapov sa začala 1. Karmapom Düsuom Khjenpom, ktorý žil v rokoch 1110-1193 a je tak najstaršou líniou vedome inkarnovaných učiteľov v Tibete. Napríklad žiak 4. Karmapu bol učiteľom 1. Dalajlámu. Jedným z najväčších majstrov meditácie 20. storočia bol 16. Karmapa Rangdžung Rigpā Dordže, ktorý v roku 1952 musel z dôvodu čínskej agresie opustiť Tibet a neskôr opakovane navštívil Západ a v mnohých krajinách odovzdal učenia línie Kagjü. Zomrel v roku 1981 v Chicagu.

Diamantová cesta predstavuje najvyššiu úroveň Buddhových učení. Stojí na troch pilieroch: na pohľade, že všetky bytosti a javy sú dokonalé a čisté, na meditácii, ktorá tento pohľad premieňa na bezprostrednú skúsenosť, a na efektívnom konaní plynúcim z tejto skúsenosti.

„Sme tým, čo si myslíme.
To naše myšlienky tvoria svet.“
(Buddha Šákjamuni)

„Meditácia nespočíva v rozvíjaní zvláštnych stavov, ale v uvoľňovaní mentálnych pút, ktoré spôsobujú, že konáme na základe pripútanosti alebo nechuti. Meditačný stav je oslobodený od všetkých foriem lipnutia, pripútanosti alebo závislosti na vnútorných a vonkajších situáciách. Nezávisle od toho, aké myšlienky alebo pocity sa objavujú, nechávame ich slobodne prichádzať a odchádzať, nepokúšame sa ich ani zbaviť, ani si ich udržať. To je základom meditácie.“

(Gendün Rinpoče)

Buddhistická meditácia je precíznou metódou na prácu s myslou. Meditácia v mysli prehlbuje stabilitu a jasnosť, oslobodzuje ju od meniacich sa podmienok a spôsobuje, že sa rušivé pocity menia na múdrosti. Špeciálne metódy diamantovej cesty okrem toho využívajú jazyk symbolov, aby tak praktikujúcemu umožnili prístup k jeho vlastnému neobmedzenému potenciálu. Fungujú na základe bezprostredného odkazu danej metódy od realizovaného učiteľa.

„Žiadne náboženstvo nemôže svoju pravdu povyšovať nad ľudské šťastie a slobodu, len ony sú skutočne „sväté“.“

(Láma Ole Nydahl)

Láma Ole Nydahl už viac než tridsať rokov učí buddhizmus diamantovej cesty, tak ako ho o to požiadal jeho učiteľ 16. Karmapa Rangdžung Rigpā Dordže. Na celom svete, spolu so svojou ženou Hannah, založil viac než 600 meditačných centier. Počas roka dvakrát obcestuje celý svet a takmer každý deň prednáša v inom meste. Učiteľov, ktorí sa v takej miere zaslúžili o prenos buddhizmu na Západ, nie je ľahké nájsť. Láma Ole Nydahl je príkladom buddhistického lámu, ktorý nie je mníchom – a jeho učenia sa dotýkajú všetkých oblastí ľudského života. Je známy svojou bezprostrednosťou, humorom a nedostatkom politickej korektnosti.

„Najvyššia pravda je najvyššou
radosťou.“

(učenia Veľkej pečate)

V buddhizme vždy existovalo mnoho rôznych tradícií a štýlov praxe. Na Západe sa často stretáme so stereotypom buddhistu ako mnícha oblečeného v šafránovom alebo červenom šate, väčšina európskych buddhistov však sú bežní ľudia, ktorí žijú obvyklým rodinným a profesijným životom. Esenciou diamantovej cesty je odkrytie dokonalého potenciálu, ktorý tkvie v každej osobe a v každej situácii, a preto jej metódy môžeme plne aplikovať uprostred života, využívajúc každú situáciu ako príležitosť na rozvoj.

„Obvykle sme presvedčení, že máme „vonkajších“ nepriateľov, nie je to však pravda. Títo „nepriatelia“ sú ako preludy vytvárané našou vlastnou myslou.

Najlepší spôsob, ako sa ich zbaviť, je vzdať sa hnevu, ktorý je naším skutočným nepriateľom.

Keď je odstránený vnútorný nepriateľ – hnev – strácajú sa aj „nepriatelia“ vonkajší.“

(17. Karmapa Trinlă Thajă Dordže)

17. Karmapa Trinlă Thajă Dordže sa narodil v roku 1983. Vo veku jedenásť rokov tajne opustil Tibet. V exile v indickom Kalimpongu získal plné vzdelanie v rámci pôvodnej buddhistickej tradície, a oboznámil sa tiež so súčasnou západnou tradíciou. Od roku 2000 pravidelne cestuje do Európy aj Spojených štátov. Pri každej návšteve Západu sa s ním stretávajú desiatky tisíc ľudí. Slovensko Karmapa navštívil v roku 2005. Stretnutie s učiteľom ako Karmapa, to je kontakt so živým odkazom dva a pol tisíc rokov starých učení pochádzajúcich od Buddhu Šákjamuniho.

„Žiť a zomrieť bez ľútosti – to je moje jediné
náboženstvo.“

(Milaräpa, 1052-1135)

„Všetky javy sú ilúziami

objavujúcimi sa v mysli.

Ako by sme sa mohli báť

vlastných predstáv?

Nie sú ničím iným, než prejavom

spontánnej hry jasného svetla mysle.

Nie je tu teda žiaden dôvod na obavy.“

(Ješe Cchogjal, partnerka Guru Rinpočeho, 8. stor. n. l.)

Línia Karma Kagjü je jednou zo štyroch hlavných škôl tibetského buddhizmu – tými ďalšími sú školy Ňingma, Sakja a Gelug (škola Dalajlámu). Línia Kagjü pochádza od historického Buddha Šákjamuniho. Jej učenia boli viac než 1 500 rokov odovzdávané v Indii veľkými uskutočnitelmi ako Tilopa, Náropa a Maitripa. Neskôr, v 11. storočí, sa vďaka Marpovi dostali do Tibetu. V 12. storočí sa držiteľom týchto učení stal 1. Karmapa. Prostredníctvom nasledujúcich inkarnácií Karmapov a ďalších majstrov si línia Karma Kagjü zachovala živý odkaz až do dnešných dní.

„Vychutnávam radosti
zmyslov, no som si istý,
že pritom nimi nie
som ovládnutý.“

(Marpa, 1012-1097)